

Департамент культури та взаємозв'язків з громадськістю
Черкаської обласної державної адміністрації

Комунальний заклад «Обласна універсальна наукова
бібліотека імені Тараса Шевченка»
Черкаської обласної ради

**Читацький попит на україномовну книгу
та стан його задоволення
у відділі абонементу
Черкаської ОУНБ імені Тараса Шевченка**

(Соціологічне дослідження)

Черкаси 2019

УДК 028-047.37(477.46)

Ч-69

Укладач

К. С. Бугаєнко

Ч-69 **Читацький попит на україномовну книгу та стан його задоволення у відділі абонементу Черкаської ОУНБ імені Тараса Шевченка** : соціолог. дослідж. / КЗ «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» ; укладач К. С. Бугаєнко. – Черкаси, 2019. – 20 с.

УДК 028-047.37(477.46)

© Комунальний заклад «Обласна універсальна наукова бібліотека імені Тараса Шевченка», 2019

**Читацький попит на україномовну книгу та стан його
задоволення у відділі абонементу
Черкаської ОУНБ імені Тараса Шевченка**

(Соціологічне дослідження)

**Основні положення програми
та методика проведення дослідження**

I Обґрунтування проведення дослідження.

Суспільні перетворення в країні, відродження та розвиток української культури, утвердження української мови, формування національної свідомості, ставлять перед бібліотеками завдання ефективного доведення наявних вітчизняних інформаційних ресурсів до користувачів, комплектування та доукомплектування фонду виданнями, які мають наукове, загальнокультурне значення та здатні задовольнити сучасні запити користувачів, відповідають їх потребам. У цьому сенсі великого значення набуває використання потенціалу україномовної книги.

Активізація роботи щодо зміни інформаційного середовища на користь державної мови, стимулювання читацьких інтересів населення, зацікавлення його класичною та сучасною українською літературою, забезпечення україномовними галузевими виданнями є головною метою діяльності Черкаської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Тараса Шевченка.

Комплектування фонду ОУНБ україномовною книгою здійснювалось в основному, відповідно до Державної програми розвитку та функціонування української мови у 2004–2010 рр., програми випуску друкованої продукції «Українська книга», «Українська бібліотечна серія», частково згідно з Програмою підтримки української мови в Черкаській області на 2017–2020 роки та Програмою поповнення бібліотечних фондів у Черкаській області на 2018–2023 роки.

Проте практика роботи бібліотеки, дослідження останніх років (загальнодержавні, в яких бібліотека брала участь, регіональні, локальні: «Незадоволений читацький попит на вітчизняну книжкову продукцію в публічних бібліотеках України» (2016 р.), «Задоволення інформаційних потреб користувачів Черкаської ОУНБ імені Тараса Шевченка» (2011 р.), «Стан задоволення запитів користувачів у читальному залі гуманітарних наук Черкаської ОУНБ імені Тараса Шевченка» (2008 р.) та ін.) дозволила виявити важливі чинники, що не сприяють виконанню читацьких запитів у повному обсязі. Зокрема об'єктивні – обмежене фінансування на оновлення фондів, відсутність перевидань, перекладів українською мовою (особливо галузевих видань) та суб'єктивні – лакуни в комплектуванні, недостатня екземплярність, недосконалий пошук тощо.

Для усунення негативних факторів у структурних підрозділах, які мають фонди і обслуговують користувачів, проводиться певна робота з обліку аналізу та ліквідації відмовлень. Однак такі заходи не завжди здійснюються систематично.

В контексті пошуку ефективних шляхів подальшого удосконалення роботи структурного підрозділу бібліотеки – відділу абонементу, якісного задоволення зростаючих запитів читачів на україномовні видання виникла необхідність проведення соціологічного дослідження «Читацький попит на україномовну книгу та стан його задоволення у відділі абонементу Черкаської ОУНБ імені Тараса Шевченка», що дасть можливість вивчити та простежити динаміку змін читацьких інтересів, уподобань і попиту на україномовну книгу, стану їх задоволення.

II Мета та вихідні дані для проведення дослідження.

Метою дослідження є вивчення нагальних потреб і запитів користувачів відділу абонементу в україномовній книзі, реального стану їх задоволення для подальшого удосконалення системи обслуговування та пошуку шляхів формування й розвитку інтересу до української книги.

База дослідження: абонемент – структурний підрозділ ОУНБ.

Об'єкт дослідження: читацький попит та запит на україномовну книгу.

Предмет дослідження: повнота та якість задоволення читацьких запитів на україномовні видання.

Робочі гіпотези:

- існує певний дисбаланс між рівнем читацьких потреб і запитів на україномовну книгу та можливістю їх задоволення;
- розширення комплексу додаткових послуг сприяє повнішому задоволенню читацьких запитів.

III Завдання дослідження.

У ході вивчення передбачається:

- визначити структуру користувачів абонементу;
- аналіз підсобного фонду абонементу з погляду можливостей задоволення запитів та потреб користувачів україномовними виданнями;
- з'ясування причин, що зумовлюють відмовлення;
- з'ясування, які конкретно видання, якої тематики відсутні або недостатньо представлені у фонді для створення бази даних для комплектування та доукомплектування фонду україномовними виданнями;
- підготувати аналітичний матеріал за результатами дослідження.

IV Методика дослідження.

Дослідження передбачає застосування комплексної методики збору інформації: опитування користувачів, працівників абонементу (анкетування, бліц-інтерв'ю), аналіз бібліотечних статистичних документів відділу, в т.ч. читацьких вимог, документації з обліку відмовлень, листків обліку незадоволеного запиту тощо.

Для реалізації дослідницьких процедур розробити анкети, облікові форми.

Кінцевим результатом дослідження буде:

- узагальнення одержаних результатів;
- створення бази даних незадоволеного попиту на україномовну книгу;
- розробка заходів щодо поліпшення наповнення фонду абонементів україномовними галузевими та сучасними літературно-художніми виданнями.

V Етапи проведення дослідження.

1. Вивчення проблеми та розробка програми і методики дослідження. Підготовка та розмноження бланкової продукції. Консультування працівників абонементів та відповідальних осіб (травень 2019 р.).

2. Збір інформації (травень-серпень 2019 р.).

3. Обробка та аналіз отриманих даних. Підведення підсумків дослідження (вересень 2019 р.).

4. Підготовка рекомендацій Ради при директорі (листопад 2019 р.).

VI Респонденти дослідження.

Всі категорії читачів і бібліотечні працівники абонементів.

Результати дослідження

Динаміка змін, що відбуваються в країні, породжує нову соціокультурну реальність, робиться акцент на розвиток національної культури, самосвідомості; функціонування української мови як державної. Це є одним з пріоритетів Черкаської ОУНБ імені Тараса Шевченка у роботі з користувачами та знаходиться в центрі постійної уваги працівників її структурного підрозділу – абонементу. Вони шукають інноваційні форми та послуги задля якісного обслуговування користувачів, залучення їх до читання україномовної книги, зміни інформаційного середовища на користь державної мови, забезпечення україномовними галузевими виданнями.

Проте є ряд чинників, що не сприяють виконанню читачьких запитів в т.ч. і на україномовні видання. Для усунення негативних факторів працівниками абонементу проводиться певна робота з обліку та ліквідації відмовлень.

Дослідження «Читацький попит на україномовну книгу та стан його задоволення у відділі абонементу Черкаської ОУНБ імені Тараса Шевченка» допоможе вивчити нагальні потреби і запити користувачів на україномовну книгу та з'ясувати можливості підсобного фонду абонементу у їх задоволенні.

Основні показники відділу

	2016		2017		2018	
Читачі	6010		6010		5986	
Відвідування	40057		40049		40055	
Книговидача (в т.ч. укр. мовою)	90299	19204	90381	17701	90293	19929
Книгозабезпеченість (в т.ч. укр. мовою)	12,7	0,1	12,5	0,2	12,03	0,1
Читаність	15	3,2	15	2,9	15	3,3
Обертаність	1,2	0,3	1,2	0,2	1,3	0,3

Спостерігається незначний ріст книговидачі україномовних видань, а книгозабезпеченість, навпаки, зменшилася. Це вказує на зниження ресурсного потенціалу абонементів.

Склад користувачів абонементів за соціально-професійною ознакою (за щоденником відділу)

	На 1.01.2017		На 1.01.2018		На 1.01.2019	
Науковці	105	2,18%	131	2,9%	125	1,8%
Студенти та учні	1603	11%	1546	8,34%	1417	9,4%
Спеціалісти	2295	39%	2453	35%	2362	38%
Підприємці	276	3,7%	222	4%	233	4,6%
Робітники	280	5,3%	321	5,34%	300	4,7%
Інші	1808	42,8%	1690	45%	1673	47,6%

Спостерігається тенденція до зниження категорії учнів та студентів, що пояснюється підвищенням інформаційного потенціалу бібліотек вищих навчальних закладів та впровадженням Інтернет-послуг, а також робітників. Дещо зріс відсоток науковців, спеціалістів та підприємців.

Характеристика фонду абонементів

Книжковий фонд абонементів нараховує 72027 примірників видань і має універсальний характер. Він використовується у поєднанні з прийомом вимог на замовлення літератури з відділу зберігання та реставрації бібліотечних фондів.

За рахунок коштів благодійників у відділі формується фонд підвищеного попиту, що в умовах недостатнього комплектування значно покращує забезпечення користувачів актуальними виданнями, в т.ч. україномовними.

Надходження видань до відділу можна прослідкувати за таблицею:

Рік	Загальний фонд абон. прим.	Надійшло	в т.ч. укр. мо-вою	Вибуло	в т.ч. укр. мо-вою	Періодичні видання	
						Журнали	Газети
2016	76198	1614	640	922	92	24	15
2017	74823	1502	880	2193	352	24	21
2018	72027	1635	662	4431	468	19	19

Як видно з таблиці, фонд відділу зменшується, вибуття перевищує надходження, що може бути однією з причин незначної втрати чисельності користувачів. У складі фонду переважає художня література (понад 38 тис. видань), суспільно-політична (понад 12 тис. видань).

Розподіл книг за галузевою ознакою

Рік	Всього є книг на І.ОІ., прим.	СПЛ, історія	в т.ч. за галузями знань					Худ. література	Інші
			Природн. науки	Географія	Техніка	Мистецтво	Літ-во		
					Медицина	С/г-во	Спорт		
2016	76198	12575	1599	1811	5969	2460	4028	38052	1183
			2823		2079	1440	1495		
2017	74823	12347	1452	1790	5799	2453	4047	37970	1186
			2826		2079	1444	1468		
2018	72027	12175	1079	1739	5015	2342	4036	38320	1000
			2823		2072	1450	1396		

Відомості про фонд і ресурси відділу абонементу відображаються у читачьких каталогах, електронному та генеральному алфавітному каталозі. Доступ до фонду відкритий. Його розкривають/популяризують на тематичних книжкових виставках, виставках нових надходжень на сайті бібліотеки та ін.

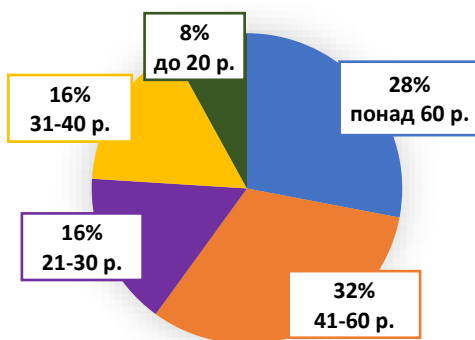
Результати анкетування

Шляхом анкетування читачів абонементу та працівників відділу вивчається читацький попит на україномовну книгу та стан його задоволення. Деякі питання анкети поєднували декілька варіантів відповідей, що дозволило отримати більш точні відомості.

Читацька аудиторія досліджувалась за соціально-демографічними ознаками (стать, вік, освіта).

Серед респондентів значно переважають жінки – 72%, чоловіки – 28%. Дослідженням було охоплено користувачів усіх вікових груп.

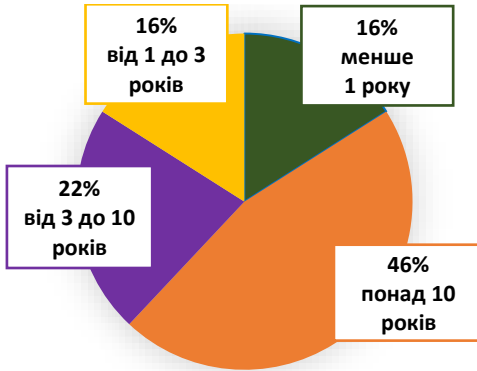
Розподіл за віком:

Слід відзначити високий освітній рівень опитування: з вищою освітою – 60%, незакінченою вищою – 12%, базовою (середня спеціальна) – 20%.

Про стабільність відносин між користувачами та бібліотекою свідчить читацький стаж. Показовим є те, що більшість опитуваних – це постійні читачі: понад 10 років користуються абонементом 46%, від 3 до 10 років – 22%.

Розподіл за «читацьким стажем»:

Досить різноманітний читацький контингент. Порівняльний аналіз даних показує, що основними категоріями користувачів залишаються студенти та учні, спеціалісти різних галузей виробництва (зокрема освітяни, ІТР, економісти) та пенсіонери (28%).

Мотиви звернення до бібліотеки пов'язані зі змістом і метою діяльності користувачів: наукова робота – 14%, професійна необхідність – 16%, навчання – 20%. З метою отримання інформації щодо вирішення побутових і соціальних потреб – 10%, великий інтерес до самоосвіти – 42%. Потребу у процесі самовдосконалення можна, передусім, пояснити переорієнтацією на нові види професійної діяльності, виконання нових функцій, а також у зв'язку з особистими соціальними інтересами. У багатьох (16%) є інтерес до певного автора. Не може не радувати, що серед мотивів звернення до відділу абонементу 40% назвали дозвілля та відпочинок, а 78% – постійну потребу в читанні (переважно користувачі пенсійного віку).

Частково залучаються і до сімейного читання – 4% беруть дитячу літературу. Більшість респондентів назвали декілька мотивів відвідування відділу.

Показник відвідування залишається стабільним протягом останніх 3-ох років. Щотижня відвідують абонемент 22%, декілька разів на місяць – 58% (найчастіше – люди пенсійного віку).

Інформацію про необхідні видання респонденти отримують з різних джерел (зазначено по декілька позицій): за порадою бібліотекаря – 42%, знайомих і друзів – 36%, 42% – від перегляду виставок нових надходжень та тематичних, 10% – з масових заходів бібліотеки, 24% – з друкованих видань, інтернету – 64%, ДБА – 20%, порадою викладача – 6%.

Означимо результати основного полотна анкети стосовно україномовної книги.

На запитання «Чи читаєте Ви україномовні видання?» позитивно відповіло 88% опитаних. Читають постійно 44%, теж 44% звертаються до україномовних видань час від часу.

Щодо читання української літератури в сім'ї, то 42% вказали, що читають постійно, 50% – читають, але мало, а лише 8% не читають взагалі.

Книгами, які респонденти беруть у бібліотеці, користуються також і члени родини (60%). Тож отримані дані підтверджують великий інтерес читачів до україномовних видань. У більшості для користування обирають книги, журнали – 24%, газети – 10%.

За видами видань та цільовим призначенням надається перевага художнім – 96%, науково-популярним – 40%, науковим – 20%, виробничим – 10%, довідникам – 6%, підручникам – 16%.

Щодо української художньої літератури, то нею цікавляться 90% опитаних, 54% – постійно читають, 36% – читають, але мало, не читають взагалі – 10%.

Художні твори зарубіжних авторів (в т.ч. російських) у перекладах українською мовою читають 72% респондентів, читають мало – 14%, не читають взагалі теж 14%.

На запитання «Яким літературним видам і жанрам Ви надаєте перевагу?» опитувані позначили декілька відповідей. Найбільше читають сучасну прозу – 60%, класику – 52% (переважає

нормативне (програмне) читання молоді), пригодницьким творами, детективами, фантастиці віддають перевагу 56%.

Художню літературу історичного та філософського змісту, мемуари люблять 52% – це, здебільшого, науковці, чоловіки старшого віку. Соціально-побутові та любовні романи користуються популярністю у жіночої статі – 32%. Поезією, публіцистикою, драматургією захоплюються відповідно 12% - 18% – переважно студенти та учні (ймовірно для нормативного читання).

Дослідникам важливо було вивчити, чи цікавляться користувачі україномовними виданнями галузевого характеру (тематичний попит).

Аналіз відповідей показав, що перелік тем досить широкий і охоплює практично всі галузі знань. Особливий наголос опитувані роблять на філологічні науки, зокрема на сучасну літературу, літературознавство. Великий інтерес до україномовних видань з історії, психології, про здоровий спосіб життя, соціальну діяльність, особистісний розвиток, сімейну педагогіку, мистецтво.

Цікавляться законодавчими матеріалами та коментарями до них. Досить популярні видання з економіки, економічної географії. Найменше затребувані видання з технічних наук (проте цікавлять нові видання з інформаційних технологій) та сільського (присадибного) господарства.

На запитання анкети «Оцініть, будь ласка, можливість одержання Вами україномовних видань» отримано наступні відповіді: «одержано все» – 40%, «одержано майже все» – 42%, «одержую половину» – 12%, «не одержую більшості» – 6%.

Отримані результати демонструють високий рівень задоволеності читацьких потреб україномовною книгою у відділі абонементу. Йому відповідають два варіанти відповідей: коли читач отримує «все» або «майже все» із замовленого ним, а це – 82%.

Палітра незадоволеного попиту різна. Респонденти зазначають, що особливо не вистачає видань державною мовою

універсального змісту (енциклопедичних, довідкових), науково-популярних, з техніки та сільського господарства, мистецтва, етики, естетики, біології, політики, журналів (літературно-художніх, науково-популярних, тощо).

Серед причин відмовлень найбільше вказали на: «немає на абонементі» – 28%, «немає на місці» – 4%, «видано» – 18%.

Аналіз обліку незадоволеного читацького попиту на українськомовну книгу показав, що у 2019 році читачі найчастіше отримували відмови на такі видання:

Українська художня література				
1	Шкляр В.	Характерник	5	Немає в бібліотеці
2	Щербак Ю.	Час Великої Гри	7	– // –
		Фантоми 2079 р.		– // –
3	Талан С.	Я захищу тебе	5	– // –
4	Талан С.	Зловити промінь щастя	5	– // –
5	Фіалко Н.	Холодний вітер перемін	4	– // –
6	Абгарян Н.	З неба впали 3 яблука	4	– // –
7	Гнатко Д.	Тінь аспіда	4	– // –
8	Гуменюк Н.	Корона на одну ніч	5	– // –
9	Гурницька Н.	Багряний колір вічності	3	– // –

Зарубіжна художня література (переклади укр. мовою)				
1	Гарріс Дж.	П'ять четвертинок апельсина	4	Немає в бібліотеці
2	Кіз Д.	Доторк	3	– // –
3	Леві М.	Така, як ти	4	– // –
4	Стругацькі А. і Б.	Понеділок починається в суботу	5	– // –
5	Кінг С.	Воно	4	– // –
6	Геррітсен Т.	Грішна	4	– // –
7	Мільтон Д.	Втрачений рай	5	– // –
8	Дюрренматт Ф.	Гостина старої дами	6	– // –
9	Коллінз С.	Голодні ігри – кн.2	5	– // –
10	Оруелл Дж.	1984	10	– // –
11	Адамс Д.	Путівник по Галактиці	7	– // –

Науково-популярні та наукові видання (українською мовою)				
1	Кехо Д.	Підсвідомості все підвласне	5	Немає в бібліотеці
2	Хей Л.	Цілюща сила думки	8	–//–
3	Франкл В.	Людина в пошуках сенсу	4	–//–
4	Кові С.	7 звичок надзвичайно ефективних людей	7	–//–
5	Віталє Дж.	Ключ	6	–//–
6	Еріксон Т.	В оточенні психопатів	3	–//–
7	Історія європейської цивілізації – Греція (під. ред. Умберто Еко)		5	–//–

У центрі уваги дослідників знаходиться якість обслуговування користувачів працівниками абонементів. Судячи з відповідей респондентів, 96% задоволені наданням послуг. Лише 4% відповіли «не завжди». Основна причина – недостатня укомплектованість фонду новими українськомовними виданнями вузькопрофільного галузевого спрямування, зокрема навчальними (що викликане в т.ч. новою парадигмою освіти).

Опитувані відзначили високий професіоналізм, інтелектуальний і культурний рівень працівників відділу, оперативність обслуговування.

Це дозволяє зробити висновок, що ці фактори позитивно впливають на зростання престижу відділу та покращення іміджу бібліотеки загалом.

Цікаво було дізнатися думку респондентів, що варто зробити/змінити у відділі абонементів для підвищення читання українськомовної книги та покращення комфортності умов і обслуговування. Майже половина відповіли, що їх все влаштовує, все чудово. Серед внесених пропозицій іншою частиною опитаних були такі: поповнення фонду художніми творами сучасних українських та зарубіжних авторів (переможців літературних премій, конкурсів), виданнями українською мовою з прикладних наук, нанотехнологій, екології, філософії, дизайну, оздоровлення та ін., збільшити екземплярність.

Були побажання осучаснити інтер'єр, розширити зону читання для дітей, організувати кафетерій, покращити мікроклімат (обігрівати приміщення в зимовий час).

З метою підвищення читання українською мовою пропонують: більше проводити заходів з популяризації української книги, в тому числі у ЗМІ, через сайт бібліотеки, Facebook. До таких слушних пропозицій варто прислухатися і врахувати під час формування фонду, організації роботи абонементу та бібліотеки в цілому.

Паралельно з анкетуванням користувачів проводилось бліц-опитування працівників відділу абонементу (5 осіб). Стаж роботи – від 15 до 30 років, освіта – вища. Отже, тут працюють фахівці зі значним стажем та досвідом роботи.

На запитання «Як часто доводиться відмовляти користувачам у запиті на україномовні видання?» – всі відповіли «інколи», а от на журнали і газети – «досить часто». Серед причин – такі, які називають і читачі – «немає у фонді», «видано», «мала екземплярність» (особливо періодики).

Щодо галузевої літератури, то найчастіше є відмовлення на видання з техніки, зокрема, ремонт автомобілів, зварювальні роботи, інформаційних технологій, медицини, спорту, педагогіки, психології, літературознавства, мовознавства. Через малу передплату та екземплярність є відмови на журнали («Дніпро», «Країна», «Січ», «Київ», всі галузеві). Не вистачає у відділі нових україномовних науково-популярних, навчальних видань.

Найчастіше користувачі отримують відмову на таку українську художню літературу: Дашвар Люко «Твори», Гербіш Н. «Пуанти для Анни», нові видання Кідрука, В. Лиса, Л. Лузіної, І. Карпи, Д. Корній та ін.

Бібліотекарі пропонують видати українською мовою енциклопедичну та довідкову літературу, перевидати твори авторів, що часто запитуються учнями та студентами, серед яких І. Карпенка-Карого, І. Нечуя-Левицького, Г. Косинки, М. Куліша, В. Барки, П. Глазового, М. Булгакова, А. Чехова, Е. Хемінгуей,

В. Шекспіра, тобто передбачені навчальними програмами читання.

На запитання «Що, на Вашу думку, варто змінити у роботі відділу абонементу для підвищення читання україномовної книги?» – всі працівники наголосили, що через недостатнє фінансування бібліотека не забезпечена належним чином україномовною книгою, бракує періодичних видань. Бібліотекарі мають чітко організувати проведення інформаційно-культурних заходів з популяризації української книги та залучати до них різні категорії читачів, використовуючи для цього новітні інформаційні технології.

Професійно і активно пропонувати україномовну книгу тим, хто читає російською, організувати в бібліотеці курси з вивчення української мови.

Матеріали дослідження дали змогу зробити висновок, що є позитивна динаміка у використанні читачами абонементу видань українською мовою. Інтерес не обмежується лише програмними, а характеризується попитом на видання сучасних українських авторів та переклади українською зарубіжних.

Відрадно, що в умовах кризи читання читачі різних категорій – від молодих до людей похилого віку – стежать за сучасним літературним процесом, цікавляться новинками української літератури. Щодо вибору авторів і творів читацькі уподобання користувачів різного віку майже однакові.

Підсумки вивчення показали, що незважаючи на ряд об'єктивних і суб'єктивних причин, насамперед пов'язаних з обмеженнями обсягів надходжень, що викликало незначну розбіжність між рівнем задоволення потреб і запитів користувачів і можливостями бібліотеки, відділ абонементу спроможний задовольнити запити користувачів. Це стало можливим завдяки використанню внутрішніх чинників, що залежать від особистості бібліотекаря у вирішенні проблем повноти задоволення запитів на україномовну книгу. Зокрема, розширення додаткових послуг, в т.ч. створення фонду підвищеного попиту, що

значно покращує забезпечення користувачів актуальними виданнями, в т.ч. україномовними.

За наслідками локального дослідження зроблено ряд висновків та буде розроблено рекомендації, де врахуються виявлені запити та побажання користувачів для подальшого якісного формування фонду та оптимізації функціонування відділу абонементу, а саме:

- спонукати бібліотекарів уважно стежити за виходом і придбанням україномовної галузевої літератури та виробничих видань, кращих зразків сучасної української художньої літератури та зарубіжної (в українських перекладах) і здійснювати оперативне інформування читачів про нові надходження до відділу;

- проводити щорічний моніторинг потреб читачів і у відповідності до них комплектувати фонд;

- для профілактики відмовлень активізувати індивідуальну роботу з користувачами: забезпечити інформування про видання у відповідності до їх інтересів і потреб, підбір і рекомендацію книг за темою читацького запиту, покращити використання наявного фонду своєчасно, пропонуючи для використання інші актуальні україномовні видання замість відсутніх замовлених;

- здійснювати аналіз використання підсобного фонду по окремих галузях знань, відслідковувати динаміку попиту на україномовні видання з книжкових виставок, в т.ч. нових надходжень;

- систематично працювати з фондом щодо правильності розстановки, ліквідації заставок, вивчення пасивної та активної його частини;

- здійснювати аналіз відмовлень, що надходять з відділу збереження основного фонду;

- активізувати зусилля з одержання позабюджетних коштів для розвитку фонду.

**Читацький попит на україномовну книгу
та стан його задоволення
у відділі абонементу
Черкаської ОУНБ імені Тараса Шевченка**

(Соціологічне дослідження)

Укладач
Бугаєнко Клавдія Сергіївна

Відповідальна за випуск
Редагування
Комп'ютерне опрацювання

Л. П. Капкаєва
В. К. Величко
І. В. Чорна

Формат 60x84/16

Видавець і виготовлювач
Комунальний заклад «Обласна універсальна наукова
бібліотека імені Тараса Шевченка» ЧОР
вул. Байди-Вишневецького, 8, м. Черкаси, 18001

Підписано до друку 15.11.2019. Тир. 10. Ксерокс ОУНБ імені Тараса Шевченка